

Major gšt. František Dědič:

Polská doktrina a její oprávnění.

Úvod.

Hodnotit armádu znamenalo do nedávné doby hodnotit její zařízení po stránce organisace, výzbroje, výcviku a ovšem i početnosti. Takové hodnocení bylo vlastně srovnáváním čísel někdy imposantních, jindy budících málo respektu, ale mělo tu výhodu, že výsledek a závěry takové práce odpovídaly svou velikostí nebo malostí rozloze a početnosti toho onoho státu, čímž bylo dáno jakési měřítko správnosti úvah. Byl by snad před světovou válkou některý z oficiálních vojenských kritiků hodnotil na př. ruskou armádu jako armádu malou a armádu srbskou jako velkou? Srovnáním čísel to nebylo možné a přece čtyřletá válka potvrdila nesprávnost takto založených úvah. Byly kolosy a ukázalo se, že stály na hliněných nohách; byli malí a ukázali se velkými. Čísla se octla v rozporu se skutečností.

Kde byla chyba tohoto systému? V číslech nikoliv, ale v předpokladu, že se armáda dá hodnotit čísly. Byla to chyba všech tehdejších režimů, oceňujících vnějšek a nepřihlížejících k hodnotám vnitřním jako hlavním.

Chceme-li tedy dnes hodnotit některou armádu, musíme se zříci starých chybných metod a musíme najít metody nové, oceňující armádu jako část národního a státního celku. Neboť není možno učinit z armády něco jiného, než čím je národ; není možno podkládat jí jiné myšlenky a snahy, než má národ, a nelze ji vybavit jinak, než dovolují prostředky a uzpůsobení státu.

Můžeme jít po dvou cestách. Při první cestě můžeme vyjít z národa, státu, posoudíme jeho situaci zeměpisnou, politickou, hospodářskou, průmyslovou atd., seznámíme se s jeho ideologií a mentalitou a usoudíme na hodnotu jeho armády po stránce její doktriny a organisace. Druhá cesta je opačná. Vyjdeme ze zásad o vedení boje této armády, tedy z její doktriny, a zpětným pochodem do situace národa a státu změříme únosnost půdy těchto zásad neboli ověříme si oprávněnost doktriny. Obě cesty jsou správné, protože počínají nebo končí v národním, státním celku; první z nich je však velmi podrobná a namáhavá, vhodná pro sociologa, ač i voják ji musí nastoupiti při každé organizační práci, druhá cesta je s hlediska odborné vojenské kritiky přístupnější, leč i ona zůstává sociologickou.

Pokusím se touto novou metodou zhodnotit oprávněnost doktriny polské armády.

Vývoj polské doktriny.

Když r. 1918 byla stažena opona nad jevištěm světové války, stanula polská armáda v polozničené zemi, sama rozdrobena na menší celky nestejněho vojenského výcviku a názorů, a nebyti radosti nad získáním státní samostatnosti a překypujícího vlastenectví, byla by různorodost vojenských celků způsobila polskému státu jistě velmi mnohé rozpaky a obtíže rázu vojenského i vnitropolitického. Radost z nového, volného života působí divy, ale byt i síly působící k ozdravení organismu byly sebe mocnější, přece jen je třeba jisté doby, aby organismus tak složitý a na tak mnoha věcech závislý, jakým je armáda, byl reorganisován a ucelen.

První starostí bylo organisovat a vyzbrojit vojsko, volit správný způsob užití vojsk, doktrinu, a konečně zachytit zásadní myšlenky o vedení boje v nejnútnejších případech.

Co dříve udělat? Situace byla tak spletilá a expansivní snahy obsadit všechny kraje, osídlené Poláky, vytvořily takový protitlak ze zahraničí, že sotva narychlo postavené jednotky armády zahájily osvobozovací boje a na klidnou organizační práci nebylo lze pomyslet. Tvořily se jen nové dobrovolné formace a doplňovaly se zeslabené jednotky. Ponechme však stranou otázky organizační a přihlédneme k práci, jež byla věnována doktríně, způsobu užití vojska.

Doktrina! Kdo ví, jak rozměrný je pojem tohoto jediného slova, kolik velitelské odpovědnosti a osudovosti je v něm skryto, dovede si učinit představu o obtížích v rozhodování odpovědných velitelů polské armády. Výběr byl totiž neobyčejně bohatý a tím velmi obtížný.

Poláci bojovali za světové války snad na všech frontách a v řadách různých armád. Nejpočetnější a nejorganisovanější jako národní vojsko byly polské legie v armádě rakouské pod velením dnešního maršála Pilsudského a v armádě francouzské pod velením generála Hallera. Rozptýleně bojovali však i v armádě ruské a německé, kde hlavně jako velitele nižších jednotek řadového vojska prokázali značné velitelské schopnosti a cenné vojenské hodnoty. Všichni ti, ať uceleně nebo jednotlivě, přišli po skončení války a rozvratu mnohých armád sloužit své vlasti a kromě svých různých fyzických a duševních schopností přinesli s sebou i různé názory na způsoby vedení boje.

Co učinit s tak různými doktrinami? Vzít z každé něco, to nejlepší, a vytvořit nějaký konglomerát? Zavrhnout je všechny a postavit svou vlastní doktrinu? Nebo vybrat z nich jednu a ostatní zavrhnout?

Nebylo času na rozmýšlení. Kolo událostí se točilo příliš rychle. Vnitřní expanse a zahraniční protitlak nepozbývaly intenzity a hlavně na východě státu se utvářela situace tak hroživě, že nebezpečí války s SSSR. bylo neodvratné. Bylo nutno zříci se každého řešení, vyžadujícího dlouhého studia a ztráty času a voliti cestu nejjednodušší a nejpraktičtější, ač každý z odpovědných polských velitelů věděl, že to nebude třeba cesta nejsprávnější, neboť doktrina se nevybírá, ani nepřejímá, ta vyrůstá. V dané situaci bylo však nejúčelnější vybrati doktrinu armády vítězí ve světové válce a přizpůsobiti se jí. Jednoduché bylo toto řešení proto, že nebylo nutno nic nového tvořiti, a pak, že jednotky vracející se z Francie byly nejlépe vybaveny a dalo se jaksí na ně navázat. Praktické bylo toto řešení proto, že bylo možno ihned začít organisovat armádu, že ve Francii bylo dostatek materiálu, potřebného k jejímu vyzbrojení, a konečně, že podpora Francie ve formě vojenských poradců, velitelů a cvičitelů nemohla býti nijak nedoceňována v době tak vážné.

O přijetí francouzské doktriny bylo tedy rozhodnuto, ale je rozdíl mezi rozhodnutím na nejvyšších místech velitelských a prováděním na místech nejnižších. Má-li býti doktrina doktrinou, musí vniknouti do jednotek. K tomu se však rovněž nedostávalo času a tím méně sil a prostředků, jakých právě francouzská doktrina vyžaduje.

A zatím politická situace uzrála. Severně i jižně od bažin pinských se již hrnula sovětská vojska do Polska a překvapila polskou armádu v nejhorší organizační a tvůrčí práci.

Jednotky nestejnorodě vyzbrojené a organisované, vybavené nedostatečně materiálem a zařízením, země se zničeným průmyslem a hospodářstvím, zbídačelá a vyhladovělá, se zpusťšeným systémem silnic, s různorozhodnými a destruovanými železnicemi, bez nutných úřadů, a proto s nedostatečným doplňováním — to byl obraz tehdejšího polského státu a polské armády.

Nelze se divit, že za takového stavu věcí bojovala každá polská jednotka tak, jak právě přestala bojovati ve světové válce. Nebylo jednotnosti, jaké vyžadují velké bojové akce; velkorysé koncepce se ztroskotaly na neodstranitelných překážkách a všechno tíhlo jen k jedné myšlence — brániti se, jak se dá.

Celé serie směrnic vydával proto hlavní štáb polské armády, aby reguloval způsob vedení boje, francouzští poradci narychlo pracují s polskými důstojníky o Polním řádu armády, ale i to málo pomáhalo. Maršál Pilsudski píše o tom v díle „Rok 1920“. Práví, že na počátku této války byly všechny operace konány pod psychosou západního bojiště a ustálených front, že velitelé všech stupňů sugestivně vedli své jednotky tak, jako v zákopech, že se báli ztratit styk se sousedy, manévry neznali, resp. rozuměli tímto slovem jen snažení udržeti dosaženou linii a event. ztráty terénu získati zpět protiútoky. Doslova praví: „Všichni byli na počátku války se SSSR. pod vlivem dlouhodobé války v zákopech, která, jak se zdálo, byla vítězstvím lineární strategie nad strategií živého pohybu a manévru. Přestudujeme-li množství operačních rozkazů, vydaných během roku 1919 a i v roce 1920, vidíme, že se to v nich jen hemží jmény řek, říček, jezer, ba i potoků, jež byly podstatou strategického myšlení.“ Jinde ještě praví: „Bitva byla vedena s naší strany tak, jako v dobách války v zákopech. Všechny protiútoky, konané v různém čase, a v různých místech, měly jediné za účel dosáhnouti dřívější situace.“

Všechno to bylo marné. Nepřítel využíval těchto nedostatků, obchvacoval i prorážel polskou obranu a spěchal k Wisle, na Varšavu. Celý národ trnul. Viděl, že se tento způsob vedení boje neosvědčuje, že mu scházejí všechny předpoklady, hlavně co do počtu bojovníků, organisace, materiálu, výkonnosti průmyslu, zásobování a dopravy. Co na tom bylo možno změnit? Každý cítil, že se dá změnit jen způsob vedení boje a že se na skutečném stavu armády nedá změnit nic.

V tak osudové chvíli se pozná nejlépe cena velitele armády, cena jeho vojska a celého národa. Nutno přiznati, že se maršál Pilsudski jeví opravdu velitelem plnohodnotným a polský národ národem statečným.

„Válka se rozhoduje útokem! Ven z opevněných posic, do volného terénu! Obrana je zhoubná, je-li účelem boje“ — volá hlavní velitel polské armády. V jeho volání se ozývá ohlas starých polských tažení a krev předků. V bídě, v neúspěchu a v ústupu, v obavách o události zítřka letí velitelská myšlenka jako plamen od srdce k srdci, vlévá novou sílu do žil a myslí, volá po důvěře v sebe. Armáda i celý národ reagují, vzboupují se k rozhodnému boji a jako kouzelným proutkem se mění situace. Zdánlivě poražená armáda se seskupuje, proráží mohutnou ofensivou do nepřátelského týlu a rozvrací nepřátelskou sestavu. Překvapený nepřítel ve zmatku ustupuje k Niemeni a část jeho vojsk hledá záchranu v neutrálních státech. Hlavní velitel polské armády se však nespokojuje tímto úspěchem, přeskupuje svá vojska, váže nepřátelské síly útokem svého

středu a odvážným manévrem levého křídla armády drtí opět nepřátelské posice v předpolí Niemeny. Znova proniká do jeho týlu a zatlačuje ho za dnešní hranice státu.

To není francouzská doktrina, které používá polská armáda, to jest doktrina polská, která se zrodila v boji.

Původně různorodá, pak francouzsky orientovaná, mění se doktrina polské armády v novou, svéráznou tím, že vystupuje z opevněných posic do volného terénu, přijímá zásady střetného boje a útoku obchvatných, že typickým způsobem kombinuje akce pěchoty s akcemi ostatních zbraní, hlavně jezdecky, nedávajíc se zneklidňovati nedostatky materiálními.

Polský Polní řád, vydaný krátce po skončení války polsko-sovětské, nese všechny známky tohoto vývoje. Je to válečný, rychle pracovaný produkt, po každé stránce prozatímní, a přece je již pln svěžích myšlenek, odhodlané a iniciativní chuti k boji. Je to pouhé slovní formulování nezbytně nutných zásad pro boj, mezník první vývojové etapy, který dávno neznamená konec; je pouhým počátkem opravdové, kladné a promyšlené práce dneška o vybudování skutečné polské doktriny.

Polská doktrina.

Pod pojmem „polská doktrina“ nesmíme si ovšem představovat něco úplně nového, podstatně odlišného od doktrin jiných armád. Není dnes takových protikladných rozdílů, a proto není doktrin úplně různorodých. Doktriny všech armád se dnes více méně prolínají, budujíce na ustálených názorech o provádění hlavních bojových akcí a předpokládajíce užití stejných bojových prostředků. Různí se však situací státu, mentalitou národa, průmyslovou a hospodářskou kapacitou země, čímž je dáno zdůraznění útočného či obranného způsobu vedení boje a tím i zabarvení doktriny.

Základem polské doktriny je převaha ducha nad materiálem. Tím chci říci, že důraz je kladen především na osobní vlastnosti vojákův a teprve potom na početnost materiálu. To neznamená, že by materiál co do množství a druhu byl negován anebo nedoceňován nebo že by polská armáda po této stránce byla nějak zanedbávána. Je tím vyslovena jen zásada, že se bojovému materiálu dostane teprve tehdy pravého významu a účinnosti, bude-li převyšován a ovládán pevnou vojenskou odhodlaností, t. j. bude-li materiál podřízen duchu a nikoli duch materiálu, podobně, jak je tomu v armádě srbské.

Zdůrazňováním osobních vlastností vojákův chce se však zdůraznit ještě něco jiného. Převaha ducha znamená i touhu po akci a ovšem i touhu po převaze akce. Převahu akce má armáda v útoku, a nemá ji v obraně, trvá-li tato obrana příliš dlouho nebo je-li dokonce účelem boje. Není-li tedy zásada převahy ducha nad materiálem jen prázdnou frází, musí se projevit ve způsobech vedení boje zdůrazňováním útoku, čímž se dostává takové doktríně celkového charakteristického zabarvení účinnosti.

Přihlédneme tedy k polským myšlenkám o způsobu vedení boje a přesvědčme se o tom, jsou-li opravdu útočné, jak by vyžadovala zásada o převaze ducha. Pokusím se je podati v kusých větách, co nejstručněji, aby jejich charakter v celku lépe vynikl.

Útok.

Útok jediné vede k rozhodnutí boje.

Cílem útočné bitvy je rozbít nepřitele. Jen zlomením vůle protivníkovy dosáhneme vhodných výsledků.

Čelní útok nevede vždy k úspěchu; může jej zastavit i slabší nepřítel, nepodaří-li se útočnickovi rozšířit průlom nepřátelské fronty.

Hlavnímu útoku ubývá síly nejčastěji proto, že nebylo postaráno o jeho boky. Proto každý útok hlavní musí být doprovázen na bocích útoky vedlejšími aspoň do hloubky nepřátelských automatických palebných zbraní.

Nejúčinnější útok je kombinace útoku bočního s útokem čelním. Čelní útok upoutává nepřítele a přitahuje jeho zálohy, útok bočný jej drtí.

Oboustranný bočný útok, spojený s útokem čelním, je oprávněn jen tehdy, je-li útočník v naprosté číselné převaze. Je-li slabý, nedosáhne tím ničeho a může ztratit vše.

Cílem útoku není terén, cílem útoku je nepřítel.

Směr útoku vede sice terénem, ale vede také i duši nepřítele.

Útok je příliš vážná operace, aby mohl být prováděn bez podrobných znalostí nepřítele, hlavně pokud jde o jeho morální hodnotu a charakter jeho povahy. Ne každý nepřítel je stejně citlivý. Některé oddíly reagují na ohrožení boků ústupem, jiné odolávají na místě.

Na osobních vlastnostech nepřítele záleží směr, hloubka obchvatu i síla obchvatných jednotek.

Převaha síly ve vojenských operacích neznamená vždy převahu početní a převahu materiálu, vždycky však znamená převahu ducha a mravních hodnot. Kdo nemá této převahy, obvykle podlehně. Převaha síly útoku znamená však vždy soustředit všechny složky v daných směrech.

Obchvat je mnohým velitelům kombinací manévru a útoku. Mnozí se domnívají, že je více manévrem, kdežto on je jen útokem.

Manévr není neurčitý pojem; to je útok. Směry manévru jsou směry útoků.

Nepřinutíte protivníka k ústupu manévrem, neporazíte ho bez rozhodného útoku. Je třeba zřít se prázdných manévru a útočit.

O b r a n a.

Obrana nesmí být účelem boje. — Obrana je pouhou přestávkou v ofenzivě. — Obrana je účelná jen tehdy, je-li jen prostředkem k novému seskupení sil.

Obránce má jen jednu převahu — materiál; útočník má převahu dvojnásobnou — vůli zvítězit nad materiálem.

Iniciativa v obraně je možná teoreticky, prakticky však neexistuje, protože i protiútoky nejsou ničím jiným než reakcí na iniciativu útočnickovu.

Kdo dobrovolně volí obranu, ač by se mohl rozhodnouti pro útok, zřiká se vítězství; kdo volí obranu, aby mohl útočit, snaží se zvítězit.

Mravně povznese obrana vojáka jen tehdy, netrvá-li dlouho. Dlouhotrvající obrana podlamuje sebedůvěru. Úspěšný útok vyčerpá vojáka, ale vleje do jeho žil vědomí úspěchu. Úspěšná obrana vyčerpává ho rovněž tak, ale ponechává mu starosti o zítřek.

Ústup po útoku není pro vojáka nic tragického, ví-li, že se může ještě bránit. Ústup po obraně bývá tragický, ztratil-li voják důvěru i v tento pasivní způsob boje.

Vynikající vojevůdcové vždycky útočili, a nežli by se bránili, raději ustoupili, aby se mohli soustředit k novému útoku.

Velení v obraně je obtížnější nežli v útoku, protože prostředky nutné k velení jsou sice v obraně i v útoku stejně přerušovány, ale v obraně se bortí, v útoku se navazují.

V obraně hledí velitelé dozadu, v útoku dopředu. Kam směřují jejich oči, tam směřuje i duše jejich vojsk.

Hospodářsky vyčerpává obrana stát daleko více než ofensiva.

Všechny operace armády vytvářejí v národě jistou atmosféru; dlouhá obrana zneklidňuje veřejné mínění a podlamuje víru v úspěch. Taková atmosféra nepodporuje armádu v boji.

Těmito větami bych naznačil polské názory na dva hlavní druhy vojenských operací a podotýkám, že mi nejde o vyčerpání myšlenek, ale o poměr názorů o obraně a útoku.

Ostatní vojenské operace — střetný boj, pronásledování a ústup — které jsou předebranou nebo dohrou bitev, musí mít ovšem všechny příznaky pojetí útoku a obrany.

Armáda útočná nebude a nemůže řešit střetný boj vlažně. V střetném boji leží klíč příští bitvy, a proto, kdo chce útočit v bitvě, musí útočit již v střetném boji. Střetný boj v tomto pojetí může být tedy opět jen kombinací čelních útoků a bočných ochvatů. Bočný obchvat bude rozhodující, a proto musí být správný a dostatečně hluboký co do směru a cíle a dostatečně mohutný co do síly. Kromě toho musí přijít tak včas, aby jednotek k obchvatu potřebných nebylo zatím spíše třeba na jiném místě, kde nepříteli byla poskytnuta příležitost, aby převzal iniciativu boje.

Kdo dříve bije, bije lépe. Převaha času je v střetném boji právě tak důležitým činitelem, jako převaha ducha, směru a síly. Takto vedeného střetného boje jsou arci schopny jen jednotky lehké, nezatížené materiálem, snadno ovladatelné, na něž není třeba čekat celé hodiny, než zásahnou rozhodným úderem do boje jednak pro délku svých pochodových proudů, jednak pro složitost velitelského aparátu.

Stejně je tomu při pronásledování. Pronásledovati znamená skočit nepříteli na krk, využít jeho mravního postavení a hnáti ho tak dlouho, pokud to okolnosti dovolí. V pronásledování leží opět klíče buď k míru nebo k příští bitvě.

Je třeba využití okolností tak, aby bylo lze dosáhnouti pronásledováním míru a připravení celek k příští bitvě. Vhodné okolnosti pro pronásledování vytvoří si sám poražený i vítěz. Poražený tak učiní desorganizační sil, velení a rozvratem duševním, vítěz, jestliže se stane jeho pronásledování dravou perejí a ne línou řekou. V žádné vojenské operaci nemají psychické složky takovou převahu nad ostatními, jako právě při pronásledování. Proto je nutno všechno na nich založiti a udržovati jejich vypětí tak dlouho, jak jen možno. Učiní to jednotky působící čelně a vážící odpory zadních vojáků. Hlavní úkol připadne však opět jednotkám obchvatným, pronikajícím do mezer v nepřátelské sestavě a nesoucím rozvrat a zmatek do nejzazšího nepřátelského týlu, a pak letectvu. Rána za ranou vlevo i vpravo. Bez oddechu a odpočinku, bez dlouhého uvažování a plánů, neboť čas i zde je velkým faktorem. Leč všechno končí, a jde o to, aby ve chvíli, kdy pronásledování se chýlí ke konci, byla armáda připravena k nové bitvě.

Tak jako pronásledování je představově spojeno s útokem, tak je spojen pojem ústupu s obranou. Pronásledování je důsledkem zdařené operace, ústupem končí operace nezdařená. Ústup je pohyblivá obrana a

účelem jejím je získati čas. V ústupu je skryto zrno porážky, obzvláště jde-li o ústup vynucený, a je třeba učinit vše, aby zrno nevzklíčilo. Slabou clonu je možno prorazit kdekoliv a nebezpečí pro ustupující armádu se proto zvětšuje úměrně s hloubkou ústupu slabostí zadních vojů a agresivností nepřítele. Obranný způsob ústupového boje se proto hodí jen těm jednotkám, které kryjí ústup na krátkou vzdálenost, ale je nebezpečný pro ty, které kryjí ústup hluboký. Hluboký ústup je nejlépe kryt útočnými akcemi odhodlaných zadních vojů, protože tímto způsobem lze získati více času. Nepůjde tu ovšem o útoky ojedinělých zadních vojů, nýbrž o pohyblivou obranu na široké frontě s útočnými jádery. Zalesněný a bažinatý polský terén dovoluje takovou operaci velmi dobře. Je opět zřejmé, že takového boje za pronásledování a ústupu jsou schopny opět jen jednotky pohyblivé, využívající a zdolávající všechny překážky terénu a ovládané útočným duchem.

Tolik o zásadních myšlenkách polského vedení boje. I když se nemůžeme v tomto pojednání pouštět do podrobností a když přestaneme na zjištění poměrů jednotlivých druhů boje k útoku, přesvědčíme se docela zřetelně o zabarvení polské doktriny útočností. O tom nás konečně přesvědčí také slova generála Romera, jednoho z armádních inspektorů polské armády, který polskou doktrinu charakterisuje takto:

„Všechny důvody mluví proto, že naše všeobecná strategická situace bude pro nás nejvýhodnější na počátku války. Proto musíme už na počátku vésti válku co neaktivněji, ostrým tempem, abychom ji mohli skončit co nejvýhodněji a co nejdříve.

Aspoň v prvních fázích války budeme my i naši protivníci bojovat na širokých a hlubokých prostorech se špatnou sítí komunikační a budeme mít málo palebných i dopravních prostředků. Za takových poměrů není možno aplikovati zásady z francouzské a německé ofensivy z roku 1918 a oni nám nemohou být vzorem pro doktrinu naši. Naše doktrina musí dále čerpati ze vzorů napoleonských válek, z prvních dob války světové, zvláště na východním bojišti, a z poslední války polské.

Pro nás leží arcanum ve válce pohybné.

Správně ocenit jednotlivé fronty, podle toho rozdělit síly, užít jich co neaktivněji, mít dostačující zálohy a užít jich na pravém místě a v pravý čas, přeskupovat síly v potřebné míře, nechtít všechno držet a tím rozprašovat své síly — to jsou hlavní zásady naší doktriny.

Jsou dávno známé. A přece zkušenosti ze západního bojiště světové války je zatlačily. My sami ve válce polské jsme se poddávali tomuto klamu, uživše metod války posiční. Teprve nebezpečí vrátilo nás k zásadám války pohybné a dalo nám vítězství. V doktríně francouzské je jedním z nejhlavnějších činitelů vítězství produkce a koncentrace technických prostředků, u nás, aspoň v prvních fázích války to bude dobrý manévř, energický útok a pronásledování.“

Zkouška oprávněnosti polské doktriny.

Provedme nyní zkoušku oprávněnosti polské doktriny.

Řekl jsem již v úvodě, že taková zkouška může být provedena jediné hodnocením všeho, co armádu tvoří, z čeho armáda žije a v čem bude bojovat.

Přihlédněme nejdříve k organizaci polské armády. Organizace je obrazem myšlenek a realizací zásad. Útočnost by nebyla na příklad dobře aplikována v malém počtu těžkých jednotek, naopak musí se organizačně projevit větším počtem jednotek lehce vybavených, velmi pohyblivých, dokonale ovladatelných, které možno snadno soustřediti ve větší svazky a jindy opět je decentralisovat bez obav, že bude ztíženo velení.

Pěší divise polská má tři pěší pluky s částicemi jezdeckva a ženijního vojska, jeden pluk lehkého dělostřelectva a jen nezbytnou část služeb. Divise je vybavena značnými pojítky. Hrubé dělostřelectvo přiděluje pěší divisi armáda podle důležitosti úkolů a situace. Těžké služby si ponechává rovněž armáda. Studuje se organizace samostatných brigád.

Pěší pluk s třemi prapory nepřetížených vojáků, doplněný četou jezdců pro průzkum a četou doprovodných děl pro okamžitou podporu. Pěší pluk je vybaven dostatečnými prostředky pro menší samostatné akce, kterážto snaha se projevuje i v organizaci podřízených jednotek.

Lehký dělostřelecký pluk o třech oddílech, s lehkými polními děly, má obtížný úkol účinně podporovati pěchotu. Část jeho úkolů převezme dělostřelectvo doprovázející pěchotu, jinou část úkolů převezme dělostřelectvo hrubé, těžké nebo speciální, přidělené event. armádou. Zásadou pro upotřebení polského dělostřelectva jest, aby byl snadný rychlý přechod od centralisace prostředků a velení k decentralisaci a naopak podle potřeb situace.

(Příště dále.)

Podplukovník gšt. — s k ý:

Odzbrojovací konference roku 1932.

(Dokončení.)

III.

1. Práce II. období.

Když se pak v září téhož roku sešlo předsednictvo odzbrojovací konference, jak bylo předvídáno, Německo se nedostavilo, když bylo předtím oznámilo, že se konference nezúčastní dotud, dokud nebude vyřízena otázka zrovnoprávnění.

Proto nemohla práce odzbrojovací konference tohoto období postupovati tak, jak by byla mohla za účasti všech, nebylo žádných velkých pracovních úsilí a lze proto říci, že se celá politická činnost celého období vyvíjí ve snahách, jak přiměti Německo k další spolupráci.

S počátku zasedalo jen předsednictvo, které jednalo o kontrole, o válce chemické a bakteriologické, částečně též o raportech komise letecké a pozemní, avšak bez zvláštního výsledku nebo rozhodnutí. Z technických komisí prvního období žádná se znovu nesešla; ustaven jen výbor početních stavů a výbor pro reglementaci obchodu se zbraněmi a pro výrobu zbraní, v další práci pak pokračoval technický výbor rozpočtové komise.